

גבולות היחידה: במדבר פרק יא פסוקים טז-יז**נושא היחידה: תגובת ה' לפנייתו של משה****כתבה: רחל חן**

הסבר כללי: ביחידה הקודמת למדנו את תלונת בני"י על תאוותם לבשר וכפירתם בטובת המן. כמו כן למדנו את תגובת משה לפנייתו לקב"ה המבטאת חוסר יכולת להמשיך ולהנהיג את העם.

ביחידה זו נלמד את תגובת הקב"ה לפנייתו של משה. התגובה היא הציווי למנות שבעים זקנים שיסייעו לו בהנהגה. ננסה להעמיק בעניין מינוי שבעים הזקנים בעקבות פירושו של רש"י.

פתיחה: בשיעור הקודם למדנו שמשה לא יכול יותר להנהיג את העם לבדו.

שאל: מה לדעתכם יכול להיות הפתרון למציאות הזאת? (מן הסתם יציעו שיעזרו לו)

(אפשר להזכיר את עצת יתרו)

נחלק לתלמידים קוביות שוקולד.

נדליק נר על השולחן ונזמין כמה ילדים עם נרות שידליקו את הנר שלהם מהנר שהדלקנו.

דיון: - מה קרה כשחילקתי שוקולד? אתם קיבלתם ואני נשארתי בלי.

- מה קרה כשהדלקתם את הנר מהנר שלי? לכם נהיה אור וגם לי נשאר אור.

- כאשר אנו נותנים משהו רוחני (אור, לימוד, אהבה) המקבל- מקבל והנותן אינו חסר

ואפילו מתחדד (מורה שמלמד)

בואו נראה מי יעזור למשה בהנהגת העם וכיצד.

עיון בפסוקים:

נקרא את פסוקים ט"ז - י"ז משה מצטווה לאסוף 70 איש מזקני ישראל ולקחת אותם אל אוהל מועד.

שאל האם אתם זוכרים זקנים שהיו עם משה בעבר? במצריים כשמשה בא לספר את בשורת הגאולה, הוא אסף את הזקנים, סיפר להם שהגיע זמן הגאולה והראה להם את האותות. כמו שכתוב בחומש שמות פרק ג "לך ואספת את-זקני ישראל, ואמרת א-להם ה' א-לך אבתיכם נראה אלי...". מה קרה להם? מדוע יש צורך בזקנים חדשים?

נקרא את פירוש רש"י לפסוק ט"ז ד"ה "אספה לי"

נכתוב או נקרין על הלוח :

מה קרה לשבעים הזקנים?

במצריים – משה אוסף את זקני ישראל ומבשר על הגאולה במעמד הר סיני- הזקנים נוהגים בקלות ראש, אוכלים ושותים בזמן שה' מתגלה ה' לא מעניש אותם בסיני כדי שלא תהיה אבלות בזמן מתן תורה בתבערה- ה' מעניש את הזקנים יחד עם המתאוננים בתבערה לכן עכשיו משה צריך לאסוף 70 זקנים חדשים.

כדי ללמוד את דברי רש"י שמרחיב בעניין שבעים הזקנים כדאי ללמוד בלמידת עמיתים. כל זוג בקבוצה ילמד ד"ה אחד ואח"כ ילמד את שאר חברי הקבוצה. **משימה לתלמידים** בפרוש רש"י לפסוק ט"ז יש 4 ד"ה. את הראשון למדנו יחד, את השלושה אחרים נלמד בדרך זו: כל זוג ילמד ד"ה אחד וילמד את שאר חברי הקבוצה.

(1) "אשר ידעת כי הם" - את מי יבחר משה?

(2) "ולקחת אותם" - מה משה צריך לומר להם?

(3) "והתייצבו שם עימך" - מדוע הזקנים צריכים להתייצב באוהל מועד יחד עם משה?

נסכם כל מה שלמדנו על בחירת הזקנים.

נשאל מה קורה באוהל מועד? (פסוק י"ז)

ה' מדבר עם משה ומעביר מהרוח של משה לזקנים. האם למשה תיגמר הרוח? האם כעת לא תישאר למשה יכולת להנהיג? זוכרים את הנר שהדלקנו בתחילת השיעור? מה יקרה כשמשה יעביר מרוחו לשבעים הזקנים? **נקרא** יחד עם התלמידים את פירוש רש"י ד"ה "ושמתי עליהם" משה יעביר להם מרוחו ולמשה עצמו נשאר הרוח.

בפסוק י"ז שלוש מילים מהשורש נ.ש.א. מהן? (ונשאו, משא, תשא)

כיצד אנו רואים כאן פתרון לקושי של משה? (רש"י ד"ה "ולא תשא אתה לבדך")

הצעות להמחשה:

הכנת כרזה לכיתה או כרזה אישית "למה משה דומה באותה שעה? לנר שמונח על גבי מנורה והכל מדליקים הימנו ואין אורו חסר כלום" או "המדליק נר מנר הנר דולק וחברו אינו חסר" או "נר לאחד נר למאה" (במדבר רבה)

ישום: כל אחד יחשוב איזו נתינה רוחנית הוא יכול לתת לבני משפחתו. אחרי שיתן להם את המתנה יכתוב במחברת או בדף יפה שהמורה הכין מבעוד מועד, מה הוא נתן, מה הוא הרגיש, מה הרגישו המקבלים. רעיונות לנתינה כזו: מחמאה, הקשבה, עצה טובה, לימוד שיר, לימוד רעיון בתורה או בכל תחום אחר.

מסרים והפנמה:

- 1) נתינה של משהו גשמי מול נתינה רוחנית. נתינה רוחנית לא מחסירה מהנותן.
- 2) השוטים שסבלו במצרים עבור בני"י זכו להתמנות לזקנים – הקב"ה רואה את המסירות של כל אחד ומשלם לו בזמן המתאים.
- 3) "אשריכם שהתמניתם פרנסים על בניו של מקום" (רש"י) זוהי זכות להנהיג את עם ישראל.

מבט שלם:

היחידה הזאת היא מענה לקושי שהתעורר אצל משה בעקבות תלונת העם. משה טוען שאינו יכול יותר לשאת בהנהגה לבדו. אכן במצריים וביציאה ממנה היו עם משה שבעים זקנים אלא שהם חטאו בקלות ראש במעמד הר סיני ונענשו במיתה יחד עם המתאוננים בתבערה. משה שוב מתמודד עם העם לבדו ולכן מצטוו למנות (שוב) שבעים זקנים שיסייעו לו בהנהגה. "ולא תישא אתה לבדך"

סיכום:

ביחידה הקודמת למדנו על הקושי שהביע משה בהנהגת העם. ביחידה זו למדנו שהקב"ה נותן למשה פתרון מדויק: הוא אמר "לא אוכל לבדי" והקב"ה ענה לו "ונשאו איתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך".
מה התגובה של הקב"ה לתלונת בני"י? התשובה בפסוקים הבאים...

הרחבה והפניות למקורות נוספים:

משימה למתעניינים:
היכן עוד למדנו על אנשים שהתמנו לתפקיד בזכות מסירות נפשם על העם? (תשובה: במדבר ז,ב רש"י ד"ה "הם נשיאי המטות")